

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΘΑΛΕΙΑΣ ΦΛΩΡΑ-ΚΑΡΑΒΙΑ. Στο άτελιέ της, όδός Anhoury.

Ἡ γνωστή κι' ἐκτιμημένη καλλιτέχνηδα κ. Θάλεια Φλωρᾶ-Καραβία ἀνοίξε φέτος τὴν ἐκθεσὴ τῆς στὶς 14 Δεκεμβρίου. Ἡ κ. Καραβία ἀληθινὰ ἀρτίστικη ψυχὴ, ἂν καὶ ἔχει δουλέψει χρόνια τώρα ἀκαδημία (σὲ μία ἐντελῶς στέρεη ἀκαδημαϊκὴ βάση καὶ ὄχι σὲ ψευτο-ακαδημαϊσμούς), ἀπὸ μερικὰ κομμάτια τῆς πού εἶδαμε στὴν τωρινὴ τῆς ἐκθεση μᾶς δείχνει μιὰ διαρκὴ καλλιτεχνικὴ ἀνησυχία καὶ μιὰ ἀνάταση πρὸς δημιουργία μέσα στὶς νεώτερες ἀντιλήψεις, πρᾶγμα πού καθὼς τὸ ξέρομε εὐλικρινὲς κι' ἀγνὸ ἀπ' τὴν ἐκλεκτὴ αὐτὴ ἀρτίστα μᾶς αὐξάνει τὸ ἐνδιαφέρον. Ἡ κ. Καραβία δὲν μποροῦσε νὰ μείνει ἔξω ἀπ' τὴν ἐξέλιξη τῆς ζωγραφικῆς.

Ἡ ἐξαιρετικὴ ζωτικότητα τοῦ ταλέντου τῆς—σπάνια συναντᾶ κανεὶς ζωγράφο τόσο πλούσιας παραγωγικότητας—καὶ ἡ γερὴ ζωγραφικὴ τῆς μόρφωση δὲν τὴν ἀφήνουν νὰ ἐπαναπαυτεῖ — ὅπως τὸ συναντοῦμε σχεδὸν πάντα στοὺς φτασμένους καλλιτέχνες — στὸ ὅ,τι μᾶς ἔδωσε ἤδη. Μὲ μεγάλη μας χαρὰ εἶδαμε μὲς στοὺς 131 πίνακες τῆς ἐκθεσης κάτι ἀκουαρέλες ἐλευθερωμένες ἀπ' τὴν ἀκαδημαϊκὴ τεχνικὴ, πολὺ ἐπιτυχημένες καὶ σὲ ἔκφραση καὶ σὲ ἐκτέλεση.

Ἡ ἀξία τῆς ἀκαδημαϊκῆς ἐργασίας τῆς καλλιτέχνης εἶναι ἀναγνωρισμένη. Ἡ κ. Καραβία κατέχει μιὰ θέση μὲς στοὺς ἀκαδημαϊκοὺς ζωγράφους μας καὶ μεῖς τὴν προτιμοῦμε ἀπὸ πολλοὺς πού ἐπιδιώκουν καὶ πέρνουν τίτλους καὶ θέσεις μέσα στὸν ἑλληνικὸ καλλιτεχνικὸ κόσμον.

Ἡ ἐκθεση εἶχε πορταῖτα, τοπεῖα αἰγυπτιακά, δωδεκανησιακά, ἑλληνικά, καὶ ἄλλες συνθέσεις. Ἐνα μεγάλο, ὀλότοιχο ταμπλό «Ἀφετε τὰ παιδιά ἔρχεσθαι πρὸς με» ἀγοράστηκε γιὰ τὸ Σπετσεροπούλειο Ὀρφανοτροφεῖο τοῦ Καΐρου.

Τὰ πορταῖτα πού εἶδαμε μᾶς ἄρεσαν ξεχωριστά. Εἶχανε μιὰ δροσιὰ μοναδικὴ καὶ μιὰ μεγάλῃ ἐκφραστικὴτητα.

Ἀπ' τὰ καλλύτερα ἦταν «A la plage» πού εἶχε λιγότερο γλυκοὺς τόνους καὶ τὸ πορταῖτο τῆς Ἀλίκης Μουσοῦρη.

Τὰ λίγα ἑλληνικὰ τοπεῖα πού μᾶς παρουσίασε ἡ καλλιτέχνηδα εἶχαν πολλὴ ζωὴ καὶ μιὰ χαρακτηριστικὴ ἀτμόσφαιρα

Τὴν Αἴγυπτο ἡ κ. Καραβία ἔχει ἀποδώσει ἄπειρες φορὲς καὶ πάντα τῆς εἶναι ἀστείρευτη πηγὴ ἔμπνευσης. Ἰδιαίτερα τὴν ἀπασχόλησε τελευταῖα τὸ Μῆξ πού εἶναι ἡ λιγότερο ἀντιπροσωπευτικὴ αἰγυπτιακὴ φύση. Ἡ ἀτμόσφαιρα ἐκεῖ δὲν εἶναι ὑγρὴ καὶ ἡ θάλασσα στὴν ἀκτὴ ἔχει σὲ ὀρισμένες ἐποχὲς τοῦ χρόνου τὴν διαφάνεια τῆς φαληρικῆς θάλασσας πού μὲ ἐξαιρετικὴ τεχνικὴ ἀπόδωσε ἡ καλλιτέχνηδα στὰ ἔργα τῆς ἀριθ. 23, 25, 27, 21.

ΝΙΚΟΥ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ. Αἶθουσα Ἑλληνικῆς Δέσσης, 19 ὁδός Fouad 1er.

Γιὰ πρώτη φορὰ στὴν Ἀλεξάνδρεια ἔκαμε φέτος ἐκθεση ζωγραφικῆς ὁ κ. Νίκος Νικολαΐδης. Ἡ ἐκθεση αὐτὴ ἦταν μιὰ ἐκπληξη γιὰ τοὺς Ἀλεξανδρινούς. Τὸν κ. Νικολαΐδη ξέραμε ὅλοι γιὰ ἐξαιρετικὸ λογοτεχνικὸ ταλέντο καὶ δίκαια παραξενευτήκαμε ὅταν βρεθῆκαμε μπιστὰ στὴν ζωγραφικὴ του δουλειά. Ἡ δημιουργικὴ ὄντοτητα τοῦ Νικολαΐδη ἔπερνε στὰ μάτια μας δύο μορφικὲς ἐκδηλώσεις διάφορες.

Ὁ καλλιτέχνης μᾶς παρουσίασε τὴν ἐξέλιξιν τῆς τέχνης του, ἀπ' τὴν πρώτη σχεδὸν ζωγραφικὴ του δουλειά σὰ νᾶθελε νὰ δείξει γυμνὸ τὸ καλλιτεχνικὸ τοῦ ἐγώ. Εἶδαμε τὰ παλαιὰ του ἔργα σὲ στενὴ ἀκαδημαϊκὴ ἀντίληψιν ἀπ' τὴν ὁποία μὲ τὸν καιρὸ ὁ κ. Νικολαΐδης ἀπαλλάχτηκε γυρεύοντας τὸ δρόμο του μὲς στὶς μοντέρνες κατευθύνσεις. Ἐμεῖς δὲ θ' ἀσχοληθοῦμε παρὰ μὲ τὴν τελευταία δουλειά του πού εἶναι ἄλλωστε σήμερα καὶ ἡ ἀντιπροσωπευτικὴ τῆς τεχντροπίας του.

Ὁ κ. Νικολαΐδης βέβαια εἶναι πολὺ γνωστὸς ἀπ' τὸ πολυσέλιδο λογοτεχνικὸ του ἔργο, καὶ ἴσως νὰ περίμενε κανεὶς νὰ βρεῖ στὰ ζωγραφικὰ του ἔργα φιλολογία· τίποτε τέτοιο δὲν μπορεῖ νὰ παρατηρηθεῖ στὸς πίνακες πού μᾶς παρουσίασε· κανένα ἐκζητημένον καὶ βαρὺ ἢ φορτωμένον μοτίβο, καμιὰ φλυαρία. Κεῖνο βέβαια πὺν ἀναμφισβήτητα κυριαρχεῖ στὸ ζωγραφικὸ του ἔργο εἶναι ἕνας λυρισμὸς μέσα στὴ ζωγραφικὴ ἐννοεῖται περιοχῇ Σ' ἕνα ἄρθρο — σὰν πρόλογος — στὸν καλλιτεχνικῶτατο κατάλογο πού ἔβγαλε ὁ ἀρτίστας, ὁ ἐκλεκτὸς λόγιος κ. Α. Σκούφης λέει πὼς τὰ ἔργα τοῦ Νικολαΐδου εἶναι ἀληθινὰ ποιήματα μὲ ρυθμὸ καὶ τονισμὸ.

Ἐκεῖνο πὺν βοήκαμε πολὺ ἐνδιαφέρον στὰ τελευταῖα ἔργα τοῦ καλλιτέχνη εἶναι ἡ ἀνησυχία. Καὶ τὰ θέματα καὶ τὰ χρώματα τοῦ κ. Νικολαΐδου μᾶς δείχνουν ἕνα ζωγραφικὸ temperament πὺν ψάχνει, πὺν ἐρευνᾷ. Μέσα στὶς μελέτες του τῆς ἐρήμου βλέπομε τὴν πάλην του νὰ συλλάβει τὸ μυστήριον τῆς χαώδικης ἔκτασης τῆς ἄμμου σ' ὄλες τίς στιγμὲς της. Καὶ εἶναι ἡ ἐπιτυχία τοῦ ζωγράφου τὰ ἔργα αὐτὰ· πολὺ ἱκανοποιητικὴ ἡ ἐκτέλεσις καὶ ἡ αἰσθητικὴ τους παρουσίαση.

Σεχώριζαν μὲς στὴν ἐκθεσὴ οἱ ἀριθ. 36, 42, 40, 45, 33, 39 - ἔρημος.

Τὸ κορμὶ τῆς ἀραπίνας πλάϊ στὶς κουρμαδιές (στὸν ἀριθ. 54) εἶχε χαριτωμένη λιγεράδω, ἐπίσης καὶ στὸν ἀριθ. 62 ἡ ἀραπίνα πὺν πηγαίνει στὸ ποτάμι γιὰ νερὸ εἶχε μιὰ κίνηση πολὺ καλὰ ἀποδομένη.

Ἀπ' τὰ ταμπλῶ πὺν μᾶς ἄρεσαν ἦταν καὶ ἡ ἐπιστροφὴ ἀπ' τὴν δουλειά. Τὸ πρόσωπο τοῦ κουρασμένου ἐργάτη πὺν τραβᾷ τὸ σούρουπο γιὰ τὸ σπῆτι εἶχε μιὰ θανάσιμα ἔκφραση καὶ οἱ τόνοι τοῦ βιολεὲ πολὺ ἀρμονικοί. Ἡ ἀκουαρέλα (ἀριθ. 20) κάτι βουνά τῆς Πετραίας Ἀραβίας μὲ πολλὴ ζωγραφικὴ οὐσία καὶ ὠραῖο χρωματικὸ συνδυασμὸ.

Πλάϊ στὴ δημιουργικὴ δουλειά του ὁ κ. Νικολαΐδης ἐκθέσεν καὶ ἕξι ἀντίγραφα εἰκόνων τοῦ Σινᾶ ἔξοχα ἐργασμένα πὺν δείχνουν πόσο ἐμβάθυνεν ὁ ζωγράφος στὴν ψυχικότητα τῶν καλλιτεχνῶν πὺν τίς πρωτοδούλεψαν καὶ πόσο καλὴ εἶναι ἡ τεχνικὴ του.

P. Σ.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ

ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗ «Υποδείγματα ἑλληνικῆς διακοσμητικῆς». Ἐκδοσις «Πυρσοῦ», Ἀθῆναι.

Ἡ ἐργασία τῆς κ. Χατζημιχάλη γιὰ τὴν ἀνύψωση τῆς λαϊκῆς μας τέχνης εἶναι γνωστὴ ἀπὸ καιρὸ. Τὸ ὀγκῶδες βιβλίον της πάνω στὴν Σκυριανὴ λαϊκὴ τέχνη (πὺν φάνηκε στὰ 1925) ἦταν μιὰ τρανὴ ἀπόδειξις τῆς ἀφοσίωσός της στὴν μελέτη καὶ τὴν ἀνάδειξις τῶν δημιουργημάτων τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ πὺν ὡς τότε δὲν προσέχτηκαν καὶ δὲν ἐκτιμήθησαν ὅπως ἔπρεπε.